

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ
першого туру Всеукраїнської олімпіади
Національного університету харчових технологій
з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
2024

Завдання 1-6 мають по три варіанти відповідей (А-В), з яких лише одна є правильною. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в полі «Відповідь» відповідного завдання записано лише одну літеру, якою позначена правильна відповідь. Кожна правильна відповідь на завдання 1-6 оцінюється в 5 балів.

1. В якому документі та коли вперше згадується назва «Україна»?

- А. У Переяславському літописі під 1146 роком.
- Б. У Київському літописі під 1187 роком.
- В. У Волинському літописі під 1205-1292 роками.

Відповідь: Б

2. Державотворчі традиції на території України було започатковано в період:

- А. Трипільської культури;
- Б. Кіммерійсько-скіфо-сарматської доби;
- В. Заснування Київської Русі.

Відповідь: Б

3. Центром якого союзу племен був Київ?

- А. Поляни;
- Б. Древляни;
- В. Дуліби.

Відповідь: А

4. Київська Русь за формою правління була:

- А. Монархія;
- Б. Республіка;
- В. Обмежена монархія.

Відповідь: В

5. Зазіхання польських королів на землі Галицько-Волинської держави було формально засновано на:

- А. Потребі розповсюдження західноєвропейської культури;
- Б. Родинних зв'язках із останнім представником галицької династії;
- В. Зверненні галицького духовенства про допомогу.

Відповідь: В

6. Першою українською політичною партією була:

- А. Революційна українська партія;
- Б. Русько-українська радикальна партія;
- В. Українська соціал-демократична партія.

Відповідь: Б

У завданнях 7-8 необхідно установити хронологічну послідовність історичних подій. У поле «Відповідь» кожного числа впишіть одну літеру, яка відповідає установленій хронологічній послідовності. Кожна правильна відповідь на завдання 7-8 оцінюється в 5 балів.

7. Установіть хронологічну послідовність історичних подій:

- А) Любецький з'їзд князів;
- Б) заснування Києво-Могилянського колегіуму;
- В) битва на річці Калці;
- Г) проголошення християнства державною релігією в Русі;
- Д) укладання Кревської унії.

Відповідь: 1 – Г; 2 – А; 3 – В; 4 – Д; 5 – Б.

8. Установіть хронологічну послідовність історичних подій:

- А) Андрусівське перемир'я;
- Б) знищення Батурина;
- В) Переяславська рада;
- Д) Берестейська церковна унія;
- Е) перший поділ Польщі;

Відповідь: 1 – Д; 2 – В; 3 – А; 4 – Б; 5 – Е.

У завданнях 9-11 необхідно установити відповідність між подіями та датами. У поле «Відповідь» кожного числа, що відповідає події впишіть одну літеру, яка відповідає даті. Кожна правильна відповідь на завдання 9-11 оцінюється в 5 балів.

9. Установіть відповідність між подіями та датами:

1 – Люблінська унія	А – 1385 р.
2 – Кревська унія	Б – 1596 р.
3 – Берестейська унія	В – 1569 р.

Відповідь: 1 – В, 2 – А, 3 – Б.

10. Установіть відповідність між подіями та датами:

1 – Утворення СРСР	А – 1921 р.
2 – Проголошення НЕП	Б – 1922 р.
3 – Початок українізації	В – 1923 р.

Відповідь: 1 – Б, 2 – А, 3 – В.

11. Установіть відповідність між подіями та датами:

1 – Відкриття Другого фронту в Нормандії	А – листопад 1943 р.
2 – Визволення Києва від гітлерівців	Б – липень 1942 р.
3 – Завершення оборони Севастополя	В – червень 1944 р.

Відповідь: 1 – В, 2 – А, 3 – Б.

Завдання 12-13 тесту мають по кілька варіантів відповідей (А-Д), із яких *три є правильними*. У поле «Відповідь» через кому впишіть літери, що відповідають правильній відповіді відповідного завдання. Кожна правильна відповідь на завдання 12-13 оцінюється в 5 балів.

12. Визначте наслідки Люблінської унії для українських земель (оберіть три правильні відповіді):

- А. Надання Україні статусу автономії;
- Б. Об'єднання всіх українських земель у складі однієї держави;
- В. Виникнення православних братств;
- Г. Утвердження шляхетської демократії;
- Д. Посилення московського впливу.

Відповідь: 1 – Б, 2 – В, 3 – Г.

13. Найголовнішими заходами НЕПу були (оберіть три правильні відповіді):

- А. Заміна продовольчої розкладки продовольчим податком;
- Б. Запровадження ринкових відносин;
- В. Заміна індивідуальних селянських господарств колгоспами;
- Г. Запровадження оренди;
- Д. Запровадження українізації.

Відповідь: 1 – А, 2 – Б, 3 – Г.

У завданні 14 потрібно знайти та виправити три неточності в історичному тексті. Текст із виправленими неточностями впишіть у поле «Відповідь». Творче виконання цього завдання оцінюється в 5 балів.

14. Знайдіть три неточності в історичному тексті та виправте їх:

«Після Берестейської унії 1569 р. на українських землях почала поширювати свій вплив православна церква. Релігійне становище українців значно покращилося».

Відповідь : «Після Берестейської унії **1596 р.** на українських землях почала поширювати свій вплив **католицька** церква. Релігійне становище українців значно **погіршилося**».

1 – ~~1569 р.~~ (1596 р.), 2 ~~православна церква~~ (католицька церква), 3 – ~~покращилося~~ (погіршилося).

У завданні 15-16 слід пояснити терміни та проаналізувати їх. Творче виконання цих завдань оцінюється в 5 балів.

15. Поясніть терміни:

«Холодна війна», «гаряча війна», чим «холодна війна» відрізняється від «гарячої», в які роки вона проводилась?
(Обсяг відповіді – 5 рядків)

Відповідь: «Холодна війна» – глобальне геополітичне, економічне та ідеологічне протистояння між СРСР і його союзниками, з одного боку, та США і країнами 3х. Європи і їхніми союзниками з іншого, що тривала з сер. 1940-х до поч. 1990-х рр. «Гаряча війна»-збройне протистояння. «Гарячі війни» закінчуються загибеллю держав або миром, а «холодні війни» не приносять ні миру, ні честі тим, хто їх розв'язав.

16. Поясніть термін «Хрущовська відлига». В які роки вона проводилась? (Обсяг відповіді – 5 рядків)

Відповідь: «Хрущовська відлига» – неформальна назва періоду історії СРСР, що розпочався після смерті Й. Сталіна (друга пол. 1950-х р. — поч. 1960-х р.). Його характерними рисами були певний відхід від жорсткої сталінської тоталітарної системи, спроби її реформування в напрямку лібералізації, відносна демократизація, гуманізація політичного та громадського життя. Вислів «хрущовська відлига» пов'язаний з назвою повісті Іллі Еренбурга «Відлига».

У завданнях 17-18 необхідно розкрити, проаналізувати та зробити висновки з поставленого запитання. Обсяг відповіді – 0,5 сторінки тексту. Творче виконання цих завдань оцінюється в 10 балів.

17. До довідкового видання «100 найвідоміших українців» було включено Анну Ярославівну та княгиню Ольгу. Як Ви вважаєте, що спонукало укладачів цього видання підготувати біографічні довідки про цих двох жінок? Який їхній внесок в українську та європейську історії?

Відповідь: Обидві ці славетні жінки – Ольга та Анна зробили великий внесок у розвиток своєї держави, вони були відомими керівниками могутніх держав – Київської Русі та Франції і своєю діяльністю прославляли не лише себе, а й рідну державу на весь світ.

Княгиня Ольга(прибл. 945 – 962 рр.) – видатна жінка, одна із золотих сторінок нашої багатовікової історії. Вона була дружиною князя Ігоря I і матір'ю Святослава I Хороброго. Ця мудра, сильна, харизматична жінка на цілих 17 років стала правителем Київської Русі – однієї з наймогутніших держав того часу. Стародавні літописи змальовують княгиню Ольгу як вродливу, енергійну, жорстоку і хитру правительку. Та найбільший комплімент літописці роблять їй тоді, коли згадують про її ніби то чоловічий розум. Вона першою з київських можновладців прийняла християнство. Але навіть без цього Ольга безперечно залишилася б однією з найвизначніших правителів Київської Русі.

Постать Анни Ярославни (1024 – 1075 рр.) є важливою як для вітчизняної історії, так і для історії Франції. Анна Ярославна – єдина королева Франції, яка народилася в Києві. Освіту вона здобула при княжому дворі. Анна знала кілька мов: старослов'янську, грецьку, писала кирилицею і глаголицею. У травні 1049 р. у церкві Святого Хреста відбулася церемонія коронації Анни Ярославни. На шлюбному контракті дочка київського князя написала своє ім'я, а її чоловік замість підпису поставив «хрестик». Уже на початку свого королівського шляху Анна відмовившись присягати на латинській Біблії, принесла клятву на слов'янському Євангелії, яке привезла з собою. Королева Анна сама навчила своїх дітей грамоті, мовам, арифметиці, історії. Шлюб Анни і Генріха тривав лише 7 років. За заповітом короля Анна була призначена опікункою малолітнього Філіпа. Завдяки освіченості і мудрості Анна підписувала укази: «Анна, матір короля Філіпа». Аж до кінця життя вона мала дуже великий вплив на культуру та політику Франції. Прабабця майже 30 французьких королів. Таємниця смерті та місця поховання Анни так і не розгадана.

18. Дайте характеристику держави гетьмана Богдана Хмельницького.

Відповідь: Держава Б. Хмельницького.

1. Назва держави – Військо Запорозьке (1648-1764рр).
2. Територія – Київське, Чернігівське, Брацлавське, частина Волинського воєводства і частина Білої Русі.
3. Влада: законодавча – Загальна козацька Рада, виконавча - Гетьман і Рада козацької старшини.
4. Політико-адміністративний устрій – полково-сотенний. Великі міста мали магдебурзьке право, влада в них належала магістратам, у найважливіших — отаманам. Більшістю міст керували городові отамани, що обиралися, а селами — сільські отамани.
5. Право, суд та судочинство. На звільнених від Речі Посполитої територіях не діяло польське судочинство. Використовувалися юридичні норми звичаєвого та козацького права, магдебурзького права тощо. Зберегли силу й Литовські статuti, які захищали інтереси української шляхти та козацької старшини.
6. Фінансова система та податки. Скарб війська запорозького – фінансова система.
7. Соціальна структура населення. У Гетьманщині визначалося п'ять станів: козацтво, шляхетство, духовенство, міщанство, селянство. Стани поділялися на окремі соціальні групи, які розрізнялися правовим та економічним становищем. До привілейованої групи належали: українська шляхта, козацька старшина, найвище православне духовенство, міська знать.
8. Армія. У роки Національно-визвольної війни українське військо нараховувало до 300 тис. осіб. Воно складалося з представників різних верств суспільства й уперше в історії носило загальнонародний характер. Українська армія була однією з найкращих у Європі за військовою організацією й тактикою. (кількість реєстрового війська – 60 тис., 40 тис., 20 тис., 2 тис.)
9. Міжнародні відносини. Україна підтримувала постійні дипломатичні контакти з Росією, Кримом, Туреччиною, Польщею, Трансільванією, Молдовським князівством. Українську державу визнали Венеція, Волощина, Швеція та інші країни.
10. Символіка держави - прапор малинового кольору і герб, на якому було зображено козака з мушкетом і шаблею.

**Голова предметно-методичної комісії
Всеукраїнської олімпіади НУХТ
з історії України, д. і. н., проф.**

Н.М. Левицька